

Head käitumistavad mesinduses, mesinikevahelises suhtluses ja mee tootmises. Kevadtööd mesilas.

Kokkuvõtte loengust Räpinas 06.05.2010.a.

Lektor Jakob Tammela, lektorileping PR-6-1.5-51

Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Teema nr.1. Head käitumstavad mesinduses ja mee tootmises.

Elus on kaks ilusat asja, need on mälestused ja unistused. Millest siis mesinik unistab? Eks ikka sellest, et oleks mesilastele soodne suvi, et pered oleks tugevad, et sülemid metsa ei lendaks ja mesilased koguksid suure saagi sügiseks. Või üllataks kehval suvel hea saagiga. Aga mesinik kui looduse inimene ei tohi kunagi ahneks minna. Tuleb ikkagi leppida sellega mida loodus on andnud ja võimaldanud. Ning oluline on kuidas mesinik on kasutanud oma oskusi. Kas ta on täiendanud oma teadmisi ja on olnud hoolas oma hoolealustega.

Mesinik kui loodust armastav inimene ei tee kunagi mesilasele haiget, sest temal ei ole oma valu kellelegi kaevata. Kui see aga juhtub kogemata, siis sinna ei ole midagi parata. Kuid iga mesilane on mesiniku teenistuses ehk laiemalt öeldes kogu inimkonna teenistuses. Mind on lapsest saadik õpetatud mesilast austama kui hindamatut aaret ja seda on tehtud meil mitme põlve jooksul.

Mesinduses on veel kaks tähtsat asja – need on ausus ja puhtus. Seda nende sõnade kõige otsemas tähenduses ja kõige laiemas mõistes. Nende kahe sõna sisse mahub kogu mesindus.

Ausus algab sellest, et meie toodaksime täiesti puhtaid mesindussaadusi. Et meie ei rikuks mett suhkrulahusega. Mesi peab ikka olema täiesti naturaalne. Sellega hoiame üleval mesiniku au ja väärikust. Hea on sellist mett müüa, pakkuda naabrimehele ja miks-ka-mitte naabrinaisele või kingitusena kaasa võtta. Pudi-padi kinkimise aeg on vist möödas. Samuti sobib mesi maksmiseks töötasuna mõne teenuse eest. On tõesti lubamatu sööta mesilasi suhkrulahusega suvel toodangu suurendamise eesmärgil. Sellega petame iseennast ja oma lähedasi inimesi. Kunagi ei jää midagi saladuseks ja nii võib mesinik kaotada kõik oma kunded.

Puhtusest veel nii palju, et mee võtmise ajal peab mee käitlemise ruumolema ikkagi puhas. Eriti põrand ei tohi olla tolmune vaid peab olema niiske lapiga üle võetud, sest kõndimisel tekkiv nähtamatu tolm võib sattuda mee sisse. Samuti tuleb vältida mee sattumist põrandale, et ise mitte kõndida mee sees. Käepärast peab alati olema niiske lapp, et koheselt oleks võimalik põrandat puhastada. Raami edasitõstmisel tuleb lahtikaanetatud raamil pöörata pealmine liist allapoole mee tilkumise vältimiseks. Edasi räägime puhtusest siis, kui jõuame kevadiste tööde juurde.

Teema nr.2. Head tavad mesinikevahelistes suhetes.

Vaadake, inimelu pikkus on mahutatud kindlasse ajaühikusse. Aga sellesse aega peab mahtuma palju ilusat elu ja palju meeldivaid emotsioone. Seetõttu peamegi kõik olema sallivad üks-teise ja teine-teise suhtes. Nii üheskoos loomegi meeldiva keskkonna, kus meil kõigil on hea ja mõnus olla. Kui keegi jõuab elus kaugemale, siis ei maksa tema peale kade olla, vaid tuleb ka iseendale seada suuremad eesmärgid. Ning on ülimalt mõnus tunne, kui meie jõuame oma plaanid ellu viia.

Kadedus tekitab ainult stressi. Stress on aga paljude haiguste algallikas, eriti südame ja veresoonkonna haiguste tekitaja. Veel halvem lugu on vihastamisega. See võib sageli lõppeda surmaga, sest vererõhk tõuseb nii kõrgele, et mõni veresoon ei pea pingele vastu ja lõhkeb. Kui meil on austus teise inimese vastu, siis austatakse ka iseennast ja kõik ebakõlad laabuvad ilusasti. Elujaatus ei tohi inimest kunagi maha jätta. Vaatamata kõikidele raskustele on elu siiski ilus siin Põhjamaise päikese all.

Kui meie vaatame tagasi minevikule, siis möödunu tundub olema väga lühikene ja tahe-
tahtmata mõtlemine, et kuhu see möödunud aeg on kadunud. Üldiselt aja raiskamiseks on tohutult
palju võimalusi aga aja tagasisaamiseks ei ole ainsatki võimalust. Juba 1903-dal aastal kirjutas
luuletaja Jakob Tamm:

Nii päevad, kuud ja aastad läevad
ilm muutub oma oluga -
kuid elu mälestused jäävad
meil hinge sisse elama.

Aga et neid häid mälestusi möödunud ajast oleks olemas, siis sellele tuleb olevikus luua
kindel alus. See tähendab, et peab alati olema positiivne. Kui me oleme alati sallivad kõikide
inimeste suhtes, siis meie minevik on heade mälestuste paradiis ja sellest paradiisist ei saa meid
keegi välja ajada ja kõikidest nendest mälestustest õhkub omalaadset poeesiat.

Inimelu pikkus on nagu sügislinnu hüüd taevaalotuses, mis oli ja üsna pea kaob nähtamatu
kauguse taha. On hea kui täna oleme paremad kui eile ja homme oleme paremad kui täna. Sellest
sõltuvalt meie endi meeoleolu on parem, meie tervis on parem ja meiega tahetakse lävida
ning negatiivsed emotsioonid jäävad meist kaugele eemale. Ehk lühidalt öeldes oleme siis
mõnusad kõikidega ja kõikide vastu, olenemata teise inimese sotsiaalsest tasandist. Sest igal
inimesel on õigus siin päikese alla leida oma õnn ja koht elus. Ja muidugi ei maksa trotsida seda
üllast ja kaunist tunnet, mis loodus on inimesele andnud ja mille nimi on armastus ja seda
kõikidel tasanditel ning seda tuleb pühaks pidada.

Kus on külvatud ja lõigatud, seal on inimene tundnud end tegijana. Ja teie kõik olete ju
tegijad inimesed, sest muidu ei oleks teie tulnud täna siia. Ainult pidev elus edasipüüdmine on
see, mis elu selle koidikust ehakumani nauditavaks muudab. Nagu kevad paneb puuladvad
igatsevalt kohisema, juhib elus edasipüüdmine inimest meeldivate elamuste poole. Kui inimene
jõuab ammuunistatud sihini, siis on see temale tohutu õnnepilk ja kogu elu muutuks nagu
helgemaks. See on palsamite palsam inimhingele. Negatiivne suhtumine ellu üksnes takistab
meie mõtlemisvõimet ja edasiviivat teotahet.

Elu on suur varandus, mille loodus on meile kinkinud, ja selle kingiga tuleb oskuslikult
käituda. Meile antud aega ei tohi lasta lihtsalt tuulde minna. Vahete-vahel on võib-olla õigem
mõtelda elu helgemaks kui ta tegelikult ongi, siis ei pääse halvad mõtted igapäeva elu segama. Ja
on hea kui oskad ise olla kohtumõistjaks oma tegude üle. Paljud suured mured tunduvad hiljem
ajadistantsilt vaadatuna niikuinii üsna tühistena. On hea kui inimeses mõttemaailm on üles
ehitatud looduslähedaselt ja tema käitumises oleks alati esikohal eetilise elukäsitlus. Alati peab
mõtlemine nii, et elu paremad päevad on alles ees ja looma paremale homsele.

Kultuuritase on see, mis määrab inimese olemuse. Inimese elutee peab olema nagu sädelev
kevad, selles peab olema vaimsust ja lõputut töötahet.

Nii nagu päike ei unusta kunagi loodust, ei tohiks inimene unustada oma lähedasi. Iga
inimene peaks endaga pidama sisemonoloogide kuidas ta käitus või peaks käituma ühel või teisel
juhtumil. Kuid ikka ja alati tuleb jääda optimistiks ja elujaatavaks inimeseks.

Küsida võib, kas oleme siin ilmaruumis nagu tuulest aetud puulehed või hoopiski rändlinnud,
kes justkui teaks oma sihti. Aga võib-olla on see ainuüksi instinkt, mis inimesi mingile kindlale
teole juhib, nagu teeb seda linde lõuna poole suunates.

Nii nagu tuul pühib jäljed rannaliivalt, nii kaob ja kustub kunagi inimelu. Aga sellest elust
peab midagi jääma järeltulevatele põlvedele. Mesinikust jäävad tema kogemused ja teadmised,
mida ta on suutnud edasi anda järgmisele põlvkonnale. Nii elu järjepidevus püsib nagu muistegi,
ikka oma rõõmude ja muredega.

Selle osa võiks lõpetada Tuglase sõnadega: „Ajamõtte valgel edasi oma päikese poole.” Meie
aga võiks öelda: „Ajamõtte valgel edasi oma mesinduse poole.”

Teema nr.3. Kevadtööd mesilas.

Tegelikult algavad kevadised tööd juba talvel lennuavade puhastamisega langetisest. Et oleks tagatud värske õhu juurdevool tarusse. Kui juhtub, et vahelaud on pandud kuni taru põhjani, siis ongi värske õhu juurdevooluks ainult lennuava ja selle ummistumise tõttu võib pere hävida. Talvel tarvitab üks mesilane kuni neli liitrit õhku tunnis; kui korrutada see kõikide mesilastega, siis saame suure koguse hapnikku..

Edasi kõnelen nii nagu mina neid kevadisi töid teen. Kevade edenedes ja olenevalt ilmast puhastan vahelaua taguse langetisest. Siht on see, et mida vähem langetist on tarus, seda puhtamaks saab taru õhk. Kui väljas on juba selline temperatuur, et võib vahelauda nihutada eemale, siis saab kontrollida sööda hulka tarus. Rohkema langetise korral osutuvad äärmised raamid üleliigseteks ja sel juhul kasutan Blinovi meetodit. See tähendab, et tõstan ühe raami või rohkem vahelaua taha. Kui pere on eriti nõrgaks jäänud, siis tõmban kärjekahvliga tarusse jäävale söödaraamile triibud peale, et lihtsustada sööda kättesaamist. Kui juhtub olema reostatud raame, siis need võtan välja. Hiljem, kui ilm on juba soojem ja võib teha suurpuhastust ehk desinfitseerimist, ei jäta ühtegi veidikenegi reostatud raami tarusse. Mõeldamatu on tarvitada toiduks seda mett, mis on olnud reostatud ja hallitanud raamis.

Peale puhastuslendu tuleb taru soojalt kinni katta, sest algab intensiivne haudme areng. Muidugi tuleb välja panna kaks jooginõu. Üks soolase ja teine mageda veega. Kui ööd on veel külmad, tihti on veel miinuskraadid, siis toon ööseks jooginõud tuppä. Mesilaste eest tuleb hoolitseda samuti nagu iga teisegi kodulooma eest. Pesade laiendamisel lähen veidike teooriast mööda. Mina ei alusta pesade laiendamist ülesehitatud kärgedega nagu teooria soovib, vaid kunstkärjega. Seda mitmesuguste haudmehaiguste vältimiseks. Laiendan põhimõttel, et ületalve olnud raamid nihkuvad äärte poole. Sel juhul on sügisel meevõtmise ajal juba teada kus nad asuvad ja kuuluvad väljavõtmisele. Kunstkärje jaoks olevad raamid olen sügisel eelnevalt läbi keetnud. Haigusi on parem ennetada kui tegeleda mesilaste ravimisega ja alati ei saagi häid tulemusi ravimisel.

Edasi järgnes õppepäeval küsimuste ja vastuste voor.